

ORGANIZACJA I NADZÓR NAD KĄPIELISKAMI I MIEJSCAMI WYKORZYSTYWANymi DO KĄPIELI W ŚWIETLE NOWYCH PRZEPISÓW – WYBRANE ZAGADNIENIA

Dyrektywa 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15.02.2006r. dotycząca zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylająca dyrektywę 76/160/EWG nałożyła na Państwa członkowskie UE obowiązek wdrożenia jej przepisów do dnia 24.03.2008r. do prawa krajowego.

W dniu 04.03.2010r. została zmieniona ustawa Prawo wodne (Dz. U. z 2010r. Nr 44, poz. 253). Zmiany ustawy wchodzi w życie z dniem 01.01.2011r., z wyjątkiem art. 34a (*uchwała rady gminy wyznaczająca kąpieliska oraz zgłaszanie wniosków o wpisanie kąpielisk do ewidencji przez organizatorów*), który wszedł w życie z dniem 01.07.2010r. oraz art. 163c ust. 3 (*internetowy serwis kąpieliskowy prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną*), który wchodzi w życie z dniem 01.01.2013r.

Ustawa daje delegację do wydania rozporządzeń wykonawczych przez:

1. Ministra Zdrowia w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli
2. Ministra Środowiska w sprawie profili wody w kąpielisku
3. Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i w miejscu wykorzystywanym do kąpeli

Rozporządzenia dotychczas nie zostały wydane.

I. DEFINICJE

Kąpielisko – wyznaczony uchwałą rady gminy, wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę kąpiących się, określoną w uchwale rady gminy w sprawie wykazu kąpielisk.

Uwaga:

Kąpieliskiem nie jest:

- basen pływacki i uzdrowiskowy,
- zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych,
- sztuczny zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych.

Miejsce wykorzystywane do kąpeli – wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, nie będący kąpieliskiem i wykorzystywany do kąpeli.

Profil wody w kąpielisku – zespół danych i informacji, dotyczących cech fizycznych, geograficznych i hydrologicznych wody w kąpielisku oraz wód powierzchniowych, mających wpływ na jej jakość, wraz z identyfikacją i oceną przyczyn występowania zanieczyszczeń mogących wywierać niekorzystny wpływ na jakość wody w kąpielisku i stan zdrowia osób z niego korzystających.

Sezon kąpielowy – okres określony przez radę gminy w uchwale, obejmujący okres między 15 czerwca a 30 września.

Organizator – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która podjęła się zorganizowania kąpieliska lub miejsca wykorzystywanego do kąpieli oraz uzyskała na to zgodę właściciela wody i przyległego gruntu lub która prowadzi kąpielisko lub miejsce wykorzystywane do kąpieli. Organizatorem może być gmina.

II. OBOWIĄZKI ORGANIZATORA KĄPIELISKA

1. Przekazanie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosku o umieszczenie kąpieliska w wykazie kąpielisk - do 31 grudnia roku poprzedzającego sezon kąpielowy (*zapisy art. 34a weszły w życie z dniem 01.07.2010r.*).

Wniosek musi zawierać:

- 1) Imię i nazwisko lub nazwę oraz adres organizatora;
- 2) Nazwę i adres lub lokalizację planowanego kąpieliska;
- 3) Długość linii brzegowej kąpieliska;
- 4) Przewidywaną maksymalną liczbę osób korzystających dziennie z kąpieliska;
- 5) Termin otwarcia i zamknięcia kąpieliska
- 6) Opis infrastruktury kąpieliska, w tym urządzeń sanitarnych

Do wniosku dołącza się:

- 1) Pozwolenie wodnoprawne.
- 2) Informacje dotyczące planowanego kąpieliska:
 - a) aktualny profil wody w kąpielisku;
 - b) status kąpieliska w poprzednim sezonie kąpielowym (czynne, nieczynne, nowo utworzone);
 - c) sposób gospodarowania odpadami;
 - d) ocena jakości wody i klasyfikacja wody w kąpielisku w poprzednim sezonie kąpielowym (jeżeli wniosek dotyczy istniejącego kąpieliska)
 - e) udogodnienia i środki podjęte w celu promowania kąpieli.

2. Oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi.

3. Wykonywanie badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, która obejmuje:

- 1) Ustalenie do 15 czerwca w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym (PPIS) harmonogramu pobrania próbek wody z kąpieliska w sezonie kąpielowym (harmonogram uwzględnia terminy pobierania i analizy nie mniej niż czterech próbek w sezonie kąpielowym, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca);
- 2) Systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku i wody zasilającej kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób;
- 3) Pobieranie próbek wody w kąpielisku w punktach ustalonych z właściwym PPIS;
- 4) Pobieranie dodatkowych próbek wody w kąpielisku w terminie 7 dni po ustaniu krótkoterminowego zanieczyszczenia;
- 5) Badanie próbek wody w laboratoriach PIS lub laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzonym przez PIS;
- 6) Badanie wody z kąpieliska, w zakresie i metodami referencyjnymi zgodnymi z przepisami;
- 7) Dokumentowanie i niezwłoczne przekazywanie wyników badań właściwemu PPIS;
- 8) Pozyskiwanie od właściwego PPIS informacji pochodzących z kontroli urzędowej prowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną (oceny jakości wody, klasyfikacja jakości wody);

- 9) Informowanie właściwego PPIS o wystąpieniu zmian, które mogłyby mieć wpływ na pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz o każdym zawieszeniu (w wyjątkowych sytuacjach) harmonogramu pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej i jego przyczynach.
- 10) Informowanie kąpiących się osób o jakości wody w kąpielisku i zaleceniach organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (m.in. o zakazie kąpeli);
- 11) Niezwłoczne zgłoszenie zmiany danych zwartych w ewidencji kąpielisk prowadzonej przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta;
- 12) Ustalanie przyczyn zanieczyszczenia wody w kąpielisku i podejmowanie działań mających na celu ochronę zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody.

Profil wody w kąpielisku

1. Organizator:
 - sporządza profil wody - **po raz pierwszy do dnia 24.03.2011r.;**
 - aktualizuje profil (*częstotliwość zależna od klasyfikacji jakości wody*);
 - przekazuje sporządzony profil właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta oraz dyrektorowi RZGW, a w przypadku kąpielisk morskich właściwemu terytorialnie dyrektorowi urzędu morskiego.
2. Organy administracji publicznej są obowiązane udostępniać informacje, które mogą być wykorzystane przy sporządzaniu profilu wody w kąpielisku, za które pobiera się opłatę ustaloną na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację tego obowiązku.
3. Organizator kąpieliska może ubiegać się o dofinansowanie przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej kosztów związanych wykonywaniem obowiązków nałożonych ustawą w okresie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od dnia 01.01.2011r. :
 - zwrot kosztów w okresie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy wynosi 100% udokumentowanych kosztów;
 - zwrot kosztów po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy wynosi 50% udokumentowanych kosztów.

III. OBOWIĄZKI ORGANIZATORA MIEJSCA WYKORZYSTYWANEGO DO KĄPIELI

1. Wykonywanie badania jakości wody:
 - nie wcześniej niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia jego funkcjonowania,
 - przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania,
 - każdorazowo w przypadku wzrokowego stwierdzenia zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się tam osób.
2. Oznakowanie miejsca wykorzystywanego do kąpeli.
3. Niezwłocznie przekazuje właściwemu PPIS wyniki badań oraz informacje o wystąpieniu zmian, które mogą wpływać na pogorszenie jakości wody.
4. Pozyskiwanie od właściwego PPIS ewentualnych informacji pochodzących z kontroli urzędowej prowadzonej przez PIS (oceny jakości wody).
5. Nie prowadzi się ewidencji miejsc wykorzystywanych do kąpeli.

IV. OBOWIĄZKI WÓJTA, BURMISTRZA, PREZYDENTA MIASTA DOTYCZĄCE KĄPIELISK

(zapisy art. 34a weszły w życie z dniem 01.07.2010r.).

1. Przyjmowanie wniosków organizatorów kąpielisk, składanych do 31 grudnia, o umieszczenie kąpielisk w wykazie kąpielisk.
2. Wzywanie do uzupełnienia ww. wniosku (w przypadku stwierdzenia braków).
3. Przygotowanie projektu uchwały, obejmującego wykaz planowanych kąpielisk, sporządzony po rozpatrzeniu wniosków organizatorów kąpielisk oraz kąpielisk dla których gmina będzie organizatorem kąpieliska.
4. Podanie do publicznej wiadomości projektu uchwały, w sposób zwyczajowo przyjęty, określając formę, miejsce, i termin składania uwag oraz propozycji zmian do tego projektu, jednak nie krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia).
5. Rozpatrywanie uwag i propozycji zgłoszonych do ww. projektu, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia upływu terminu ich składania.
6. Przekazanie najpóźniej do dnia 15 kwietnia projektu uchwały wraz z wnioskami organizatorów do zaopiniowania właściwemu dyrektorowi RZGW, WIOŚ, PPIS, a w przypadku kąpielisk położonych na polskich obszarach morskich właściwemu dyrektorowi urzędu morskiego. Organy te wydają opinię w ciągu 14 dni (brak opinii w tym terminie oznacza akceptację projektu).
7. Określenie do 31 maja, w drodze uchwały rady gminy, wykazu kąpielisk na terenie gminy lub na polskich obszarach morskich przyległych do danej gminy.
(zapisy wchodzące w życie z dniem 01.01.2011r.):
8. Przekazanie właściwemu PPIS, po podjęciu uchwały o wykazie kąpielisk, informacji o liczbie kąpielisk wraz z podaniem przyczyn zmian w liczbie kąpielisk w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego oraz wykaz kąpielisk.
9. Prowadzenie i aktualizowanie ewidencji kąpielisk (jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej).
10. Przechowywanie dokumentacji stanowiącej podstawę wpisu do ewidencji kąpielisk przez okres 5 lat od dnia dokonania danego wpisu.
11. Nieodpłatne przekazywanie informacji zawartych w ewidencji kąpielisk na wniosek właściwego PPIS lub organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami.
12. Nieodpłatnego i niezwłocznego pozyskiwania od właściwego PPIS informacji dotyczących oceny jakości wody w kąpielisku, miejscu wykorzystywanym do kąpieli, klasyfikacji wody w oraz zakazu kąpieli. Informacje te umieszcza się w ewidencji kąpielisk.
13. Informowanie społeczeństwa o jakości wody w kąpieliskach (m. in. o zakazie kąpieli).

V. ZADANIA I OBOWIĄZKI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ DOTYCZĄCE KĄPIELISK

1. Wydawanie opinii do projektu uchwały o wykazie kąpielisk przedstawionego przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta.
2. Nieodpłatne pozyskiwanie od wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji zawartych w ewidencji kąpielisk.
3. Nieodpłatne, niezwłoczne przekazywanie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji dotyczących oceny jakości wody w kąpielisku, klasyfikacji wody w kąpielisku oraz zakazu kąpieli, celem zamieszczenia w ewidencji kąpielisk.
4. Nieodpłatne, niezwłoczne przekazywanie organizatorowi kąpieliska informacji pochodzących z kontroli urzędowej, dotyczących ocen jakości wody oraz klasyfikacji wody w kąpielisku.

5. Przedstawienie Komisji Europejskiej, przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, informacji o liczbie kąpielisk wraz z podaniem przyczyny zmian w ich liczbie w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego wraz z wykazem kąpielisk.
6. Prowadzenie kontroli urzędowej jakości wody w kąpielisku, która obejmuje:
 - 1) Dokonywanie ocen jakości wody pod względem spełniania wymagań określonych w przepisach:
 - bieżącej,
 - sezonowej,
 - czteroletniej,
 - 2) Klasyfikowanie jakości wody w kąpielisku pod względem spełniania wymagań określonych w przepisach, określając ją jako:
 - niedostateczną,
 - dostateczną,
 - dobrą,
 - doskonałą.

(klasyfikację jakości wód w kąpieliskach po raz pierwszy sporządza się nie później niż do końca sezonu kąpielowego w 2015r.)
 - 3) Wyznaczenie punktów pobierania próbek wody z kąpieliska do badań.
 - 4) Pobieranie, transport i badanie próbek wody z kąpieliska przed sezonem oraz w przypadku zaistnienia sytuacji mogącej powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku.
 - 5) Ocenę prowadzonej kontroli wewnętrznej przez organizatora.
7. Sporządzanie sprawozdań, przedstawiających przyczyny ewentualnego zawieszenia stosowania harmonogramu pobierania próbek wody i przekazuje je Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu, celem przekazania wraz ze sprawozdaniem rocznym Komisji Europejskiej.
8. Zobowiązanie organizatora, w przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej kontroli wewnętrznej lub urzędowej, że woda nie spełnia wymagań, do ustalenia przyczyny zanieczyszczenia i podjęcia działań dla ochrony zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody.
9. Wprowadzenie, w razie konieczności, zakazu kąpieli w danym sezonie kąpielowym albo tymczasowego zakazu kąpieli.
10. Zawiadomienie o wprowadzonym zakazie kąpieli:
 - wójta, burmistrza, prezydenta miasta w celu niezwłocznego rozpowszechnienia informacji za pomocą środków masowego przekazu.
 - organizatora kąpieliska w celu zamieszczenia informacji w miejscu oznaczenia kąpieliska oraz w jego pobliżu.
 - wojewody w przypadku kąpielisk zlokalizowanych w częściach ód przekraczających granicę państwa bądź zlokalizowanych przy niej celem zawiadomienia odpowiednich władz państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
11. Wprowadzenie stałego zakazu kąpieli, w przypadku gdy jakość wody w kąpielisku została zaklasyfikowana jako niedostateczna w 5 kolejnych sezonach kąpielowych.
12. Gromadzenie, weryfikacja, analiza i ocena danych uzyskanych w wyniku kontroli jakości wody w kąpielisku.
13. Sporządzenie przez Głównego Inspektora Sanitarnego po sezonie kąpielowym sprawozdania o jakości wody w kąpieliskach i przekazania do 31 grudnia komisji Europejskiej.
14. Prowadzenie i aktualizacja przez Państwową Inspekcję Sanitarną internetowego serwisu kąpieliskowego zawierającego informacje dotyczące *kąpielisk (zapis wchodzi w życie z dniem 01.01.2013r.)*.

VI. ZADANIA I OBOWIĄZKI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ DOTYCZĄCE MIEJSC WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI

1. Dokonywanie bieżącej oceny jakości wody, po przekazaniu przez organizatora miejsca wykorzystywanego do kąpielii wyniku badania jakości wody.
2. Przeprowadzenie kontroli urzędowej, w przypadku gdy wyniki badań wykonywanych przez organizatora miejsca wykorzystywanego do kąpielii mogą wskazywać na to, że woda w miejscu wykorzystywanym do kąpielii nie spełnia wymagań określonych w przepisach.
3. Nieodpłatne, niezwłoczne przekazywanie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji dotyczących oceny jakości wody miejscu wykorzystywanym do kąpielii oraz zakazu kąpielii.
4. Nieodpłatne, niezwłoczne przekazywanie organizatorowi miejsca wykorzystywanego do kąpielii informacji pochodzących z kontroli urzędowej, dotyczących ocen jakości wody.

VII. WYMAGANIA, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ WODA W KĄPIELISKACH I MIEJSCACH WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI

Określono w projekcie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i w miejscu wykorzystywanym do kąpielii:

Wymagania mikrobiologiczne:

1. Enterokoki ≤ 400 jtk/100ml lub NPL/100ml
2. Escherichia coli ≤ 1000 jtk/100ml lub NPL/100ml

Inne wymagania:

1. Nadmierne rozmnożenie sinic (smug, kożuch, piana)
2. Nadmierne rozmnożenie się makroalg i/lub fitoplanktonu morskiego
3. Obecność w wodzie zanieczyszczeń tj. materiały smoliste, powstające wskutek rafinacji, destylacji lub jakiegokolwiek obróbki pirolitycznej (np. pozostałości podestylacyjne itp.), szkło, plastik, guma i in. odpady (w ilości nie dającej się natychmiast usunąć).

UWAGA

Kto wbrew obowiązkowi nie prowadzi kontroli wewnętrznej jakości wody w kąpielisku, nie wywiązuje się z obowiązku oznakowania kąpieliska - **podlega karze grzywny**. Kto wbrew obowiązkowi nie wywiązuje się z obowiązku wykonywania badań jakości wody w miejscu wykorzystywanym do kąpielii, oznakowania tego miejsca oraz niezwłocznego przekazywania właściwemu PPIS wyników badań jakości wody oraz informacji o wystąpieniu zmian, które mogą wpływać na pogorszenie jakości wody - **podlega karze grzywny**.